

BUAB

Avrupa Birliği Uygulama ve
Arařtırma Merkezi

BÜAB AVRUPA BİRLİĞİ BÜLTENİ

Sayı: 149 8-14 Mayıs 2023

Derleyenler: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS, Arş. Gör. Hakan DURLU, Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

1. AB, İSRAİL'DEKİ ETKİNLİĞİNİ AŞIRI SAĐCI BAKANIN KATILMA PLANI SEBEBİYLE İPTAL ETTİ

Avrupa Birliği (AB) aşırı sağcı bakan Itamar Ben-Gvir'in planlanan katılımı sebebiyle İsrail'de Avrupa Günü için düzenleyeceği diplomatik etkinliği iptal etti. Düzenleyiciler, görüşleri AB değerleriyle çeliŐen birine "bir platform sunmak" istemediklerini söylediler. Ben-Gvir ise iptal kararına yanıt olarak AB'yi "diplomatik olmayan yasaklama" ile suçladı.

Diplomatik törenin iptali kararı, AB'nin İsrail büyükelçileriyle yaptığı görüşmenin ardından alındı. İsrail medyası, yalnızca iki muhafazakâr, İsrail yanlısı ülke olan Macaristan ve Polonya'nın bu karara karşı çıktığını bildirdi.

BBC, 8 Mayıs 2023

BBC, (08.05.2023) "EU cancels Israel event over far-right minister's plan to attend". Erişim Adresi: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-65524001>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DURLU

2. AB UKRAYNALILARA AİT GEÇİCİ KORUMA VERİLERİNİ AÇIKLADI

Rusya ve Ukrayna arasındaki savaŐ devam ederken Avrupa Birliği, savaŐtan kaçarak geçici koruma talep eden Ukraynalılara ilişkin verileri açıkladı. 24 Şubat 2022'den 31 Mart 2023'e kadar olan dönemi içeren verilere göre 3,9 milyon Ukraynalı çeşitli ülkelerde ikamet ederek geçici koruma statüsünden yararlanırken; bu sayı Şubat 2023'e kıyasla yüzde 3 oranında düşüş gösterdi. Geçici koruma statüsünde yararlanan Ukraynalılara en çok ev sahipliği yapan ülkeler

ise 1,067,755 kişiyle Almanya, 976,575 kişiyle Polonya ve 325,245 kişiyle Çekya olarak sıralandı.

Avrupa İstatistik Ofisi, 08 Mayıs 2023

Eurostat, (08.05.2023) “31 March 2023: 3.9 million with EU temporary protection”. Erişim adresi: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20230508-1>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS

3. AB'DEN BELARUS AÇIKLAMASI

Avrupa Dış Eylem Servisi Sözcüsü Peter Stano, Lukashenko rejimi tarafından tutuklu tutulan Mikalai Klimovich'in ölümüne ilişkin bir açıklamada bulundu. Tutuklu olduğu cezaevinde ölü olarak bulunan Mikalai Klimovich'in ihmal sonucu hayatını kaybettiğine dikkat çeken Sözcü, Mikalai Klimovich'in sosyal medyada Alexander Lukashenko'yu tasvir eden bir karikatür yayınladığı için tutuklandığını belirtti. Mikalai Klimovich'in ölümünün rejimin insan yaşamını ve haklarını hiçe saydığının bir kanıtı olduğunu ifade eden Sözcü, Belarus'un uluslararası hukuk yükümlülüklerini yerine getirmediğini aynı zamanda uluslararası toplumun çağrılarını görmezden geldiğini sözlerine ekledi.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 8 Mayıs 2023

European External Action Service, (08.05.2023) “Belarus: Statement by the Spokesperson on the death of political prisoner Mikalai Klimovich”. Erişim adresi: https://www.eeas.europa.eu/eeas/belarus-statement-spokesperson-death-political-prisoner-mikalai-klimovich_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

4. AB'DEN PAKİSTAN AÇIKLAMASI

Avrupa Dış Eylem Servisi Sözcüsü Peter Stano, Pakistan Başbakanı İmran Khan'ın tutuklanmasına ilişkin bir açıklamada bulundu. Eski Başbakan Imran Khan'ın yolsuzluk suçlaması ile karşı karşıya olduğuna dikkat çeken Sözcü, tutuklama sonrası ülke içinde ortaya çıkan gerilimlerin yatıştırılması için itidal ve soğukkanlılık çağrısında bulundu.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 9 Mayıs 2023

European External Action Service, (09.05.2023) “Pakistan: Statement by the Spokesperson on the arrest of Imran Khan”. Erişim adresi: https://www.eeas.europa.eu/eeas/pakistan-statement-spokesperson-arrest-imran-khan_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

5. AB'DEN GAZZE AÇIKLAMASI

Avrupa Dış Eylem Servisi Sözcüsü Peter Stano, İsrail'in Gazze'ye düzenlediği hava saldırılarının ardından bir açıklamada bulundu. AB'nin bölgede tırmanan gerilim ve çatışmalar nedeni ile endişeli duyduğuna dikkat çeken Sözcü, İsrail'in saldırıları sonrasında çok sayıda çocuk ve sivilin hayatını kaybettiğini duyurdu. Sivillerin hayatını kaybetmesi nedeni ile üzüntü duyduğunu ifade eden Sözcü, uluslararası insancıl hukuka saygı gösterilmesi çağrısında bulundu.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 9 Mayıs 2023

European External Action Service, (09.05.2023) "Israel/Palestine: Statement by the Spokesperson on the situation in Gaza". Erişim adresi: https://www.eeas.europa.eu/eeas/israelpalestine-statement-spokesperson-situation-gaza_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

6. MACARİSTAN, 2024'TEKİ AB BAŞKANLIĞINDA DEMOGRAFİK ZORLUKLARA ODAKLANACAK

Macaristan Adalet Bakanı Judit Varga, ülkesinin Avrupa Birliği (AB) Bakanlar Konseyi Başkanlığını 2024'te devraldıktan sonra öncelikle demografik zorluklarla mücadele edeceğini bildirdi. Macaristan, demografik zorluklara çözümün göç meselesinden ziyade aile politikalarında bulunacağına inanıyor.

Bakan Varga'ya göre Macaristan, başkanlığı sırasında AB anlaşmalarının aile politikalarını da kapsamasını ve bu konuya fon tahsis edilmesini önerecek. Macar bakan ayrıca AB'nin genişleme politikasının da Macaristan'ın odaklanacağı bir diğer konu olduğunu belirtti. Bu bağlamda Sırbistan'ın mutlaka AB ile bütünleşmesi gerektiğini öne sürdü. Macaristan, bunların yanı sıra uyum politikasına da önem verecek. Bu bağlamda Macaristan, AB üyesi devletlerin ekonomileri arasındaki mevcut dengesizliği ve çözüm arayışını gündeme getirecek.

The Budapest Times, 9 Mayıs 2023

The Budapest Times, (09.05.2023) "Justice Minister: Demographic challenges to be key focus of Hungary's 2024 EU presidency". Erişim Adresi: <https://www.budapesttimes.hu/hungary/justice-minister-demographic-challenges-to-be-key-focus-of-hungarys-2024-eu-presidency/>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DURLU

7. FRANSA, WAGNER PARALI ASKERLERİNİ TERÖR ÖRGÜTÜ İLAN ETMESİ İÇİN AB'Yİ İKNA ETMEYE ÇABALİYOR

Fransa Ulusal Meclisi, Avrupa Birliği'ni (AB) Rus Wagner paralı askerlerini "terörist grup" ilan etmeye çağıran bir kararı kabul etti. Bağlayıcı olmayan karar, siyasî yelpazenin tamamında oy birliğiyle kabul edildi. Fransız Milletvekili Benjamin Haddad, Wagner paralı askerlerinin

çeşitli işkence ve katliamlar yaptığını ve bunlara rağmen cezasız kaldıklarını dile getirdi. Haddad, Ulusal Meclisin aldığı kararın 27 üyeli AB'yi de Wagner'i terör örgütlerinin resmî listesine koymaya teşvik edeceğini umduğunu söyledi.

Yakın zamanda Avrupa Konseyi hem Afrika kıtasında hem de Ukrayna'da Wagner'in işlediği suçlarla bağlantılı 11 kişi ve yedi kuruluşa daha yaptırım uygulamıştı. Öte yandan İngiltere de Rusya üzerindeki baskıyı artırmak için Rusya'nın paralı gücü Wagner grubunu terör örgütü olarak resmen yasaklamaya hazırlanıyor.

Euronews, 10 Mayıs 2023

Euronews, (10.05.2023) "France wants to persuade the EU to list Wagner mercenaries as 'terrorist group'". Erişim Adresi: <https://www.euronews.com/2023/05/10/france-wants-to-persuade-the-eu-to-list-wagner-mercenaries-as-terrorist-group>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU

8. BORRELL'DEN BELARUS AÇIKLAMASI

AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, Lukashenko yönetimi ve muhalif lider Viktor Babaryka ile ilgili bir açıklamada bulundu. Viktor Babaryka'nın aday olmayı planladığı 2020 cumhurbaşkanlığı seçimlerinden hemen önce tutuklandığını belirten Yüksek Temsilci, 14 yıl hapis cezasına çarptırıldığını ve hapisanede kötü muameleye maruz bırakıldığını duyurdu. Yüksek Temsilci ayrıca Lukashenko yönetiminin uluslararası hukuk yükümlülüklerini yerine getirmediğini aynı zamanda uluslararası toplumun çağrılarını görmezden geldiğini sözlerine ekledi.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 10 Mayıs 2023

European External Action Service, (10.05.2023) "Belarus: EP Plenary on the treatment of opposition leader Viktor Babaryka". Erişim adresi: https://www.eeas.europa.eu/eeas/belarus-ep-plenary-treatment-opposition-leader-viktar-babaryka_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

9. YUNANİSTAN'IN "MODEL" MÜLTECİ KAMPLARINDAKİ İHLALLER, AB BELGELERİNDE AÇIĞA ÇIKTI

Avrupa Birliği'nin (AB) dâhili belgeleri, Yunanistan'ın "yeni nesil" mülteci kamplarının sığınma standartlarına uygun konaklama sağlamak hususunda ciddi sıkıntılar barındırdığını gösteriyor. Hâlbuki yapım giderleri AB tarafından karşılanan bu kamplar, "iyileştirilmiş" yaşam koşullarına sahip ve iltica işlemleri için uygun "model" tesisler olarak müjdelenmişti.

Sisam, İleryo (Leros) ve İstanköy (Kos) adalarında yeni inşa edilen tesislerdeki işleyişi denetleyen AB temsilcileri, sığınma işlemlerini geciktiren personel eksikliğinden çocukları etkileyen cinsel ve diğer şiddet iddialarına kadar neredeyse her gün yaşanan sorunları söz konusu belgelerde açığa çıkardı. Brüksel ve Atina'daki yetkililer tesisleri özerken 2022'nin

Mart ayından bu yılın Şubat ayına kadarki dönemi kapsayan belgeler ise AB personelinin kamplarda şahit oldukları kronik sorunları, kendi aralarında nasıl tartıştığına dair eşine az rastlanır bir bakış sunuyor.

Al Jazeera, 11 Mayıs 2023

Al Jazeera, (11.05.2023) “EU details violations at Greece’s ‘model’ refugee camps”. Erişim Adresi: <https://www.aljazeera.com/features/2023/5/11/eu-details-alleged-violations-at-greeces-model-refugee-camps>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU

10. AVRUPA İSTATİSTİK OFİSİNDEN “CEZAEVİ” AÇIKLAMASI

Avrupa İstatistik Ofisi Avrupa Birliği’ndeki cezaevlerine ait 2021 verilerini açıkladı. Ofisten kamuoyuyla paylaşılan verilere göre Avrupa Birliği genelindeki cezaevlerinde 2021 yılında 475,038 mahkûm bulunmaktaydı. Açıklamada paylaşılan veri yüzyılın ikinci en düşük oranı olarak nitelendirilmesine rağmen; 2020 yılına kıyasla bir artış gösterdiği de ifade edildi. Bu verilere göre 17 AB ülkesi cezaevlerinde ekstra kapasiteye sahipken; sekiz AB ülkesi ise aşırı kalabalıkla karşı karşıya kaldı. Avrupa İstatistik Ofisinin açıklamasında aşırı kalabalık cezaevlerine sahip AB üyesi ülkeler şu sıralamayla paylaşıldı: Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Romanya, Fransa, Yunanistan, İtalya, İsveç, Hırvatistan ve Danimarka.

Avrupa İstatistik Ofisi, 12 Mayıs 2023

Eurostat, (12.05.2023) “EU prisons in 2021: populations & overcrowding”. Erişim adresi: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20230512-2>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS

11. AB VE ABD, ÇİN’İN EKONOMİK BASKISINA KARŞI ORTAK EYLEM HAZIRLIĞINDA

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Dışişleri Bakanı Antony Blinken, Avrupa Komisyonu Başkan Yardımcısı Margrethe Vestager ve diğer üst düzey yetkililer, iki taraf arasında teşkil edilen Ticaret ve Teknoloji Konseyinde dördüncü defa bir araya gelecek. Bu bağlamda Avrupa Birliği (AB) ve ABD, Çin’in piyasa dışı uygulamalarına ilişkin endişeleri gidermek ve aynı zamanda ihracat kontrollerini eş zamanlı bir hâle getirmek için iş birlikçi bir yaklaşım taahhüt etmeye hazırlanıyor.

AB ve ABD, kendi şirketlerinin yatırımları aracılığıyla stratejik bilgilerin de rakip ülkelere geçerek onların teknolojik yeteneklerini artırmasını önleme konusunda düzenli istişareler yapmayı planlıyorlar. Konseyin yayımlayacağı bildiri taslağında Çin, rakip ülke diye anılarak örtülü bir biçimde işaret ediliyor. Ayrıca iki taraf, yarı iletkenler de dâhil olmak üzere askerî amaçlarla kullanılabilir “hassas maddeler” üzerindeki ihracat kontrollerinde iş birliği yapmaya hazırlanıyor.

TVP World, (13.05.2023) “EU and U.S. to pledge joint action against Chinese economic coercion”. Erişim Adresi: <https://tvpworld.com/69827391/eu-and-us-to-pledge-joint-action-against-chinese-economic-coercion>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU

12. ZELENSKI'YE AB'DEN ÖDÜL

Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenski, Avrupa Birliği tarafından Avrupa'nın en eski ve en prestijli ödülllerinden birisi olarak kabul edilen Charlemagne Ödülüne layık görüldü. Almanya'da gerçekleştirilen törende konuşan Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen Ukrayna'nın Avrupa fikrinin uğruna yaşadığı inançların cesareti, değerler ve özgürlük için mücadele, barış ve birliğe bağlılık gibi olguları temsil ettiğini ifade etti. Almanya Şansölyesi Olaf Scholz ise Rusya ve Ukrayna arasındaki savaşın Ukrayna'nın Avrupa ailesinin bir parçası olduğu gerçeğini somutlaştırdığını dile getirdi. Aynı törende konuşana Polonya Başbakanı Mateusz Morawiecki ise Zelenksi ve Ukrayna halkının Ödülün temsil ettiği değerler ve yükümlülükler için mücadele verdiğini dile getirerek; bu mücadele sırasında Avrupa'nın özgürlüğü ve değerleri için de mücadele ettiklerini sözlerine ekledi.

Kyiv Post, 14 Mayıs 2023

Kyiv Post, (14.05.2023) “In Germany, EU Honours Zelensky for 'Fighting for Europe'”. Erişim adresi: <https://www.kyivpost.com/post/17026>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS

13. AB'DEN İSRAİL VE GAZZE AÇIKLAMASI

Avrupa Dış Eylem Servisi Sözcüsü Peter Stano, İsrail'in Gazze'ye düzenlediği hava saldırıları sonrasında alınan ateşkes kararına ilişkin bir açıklamada bulundu. İsrail ile Filistin İslami Cihad örgütü arasında ilan edilen ve Gazze ve çevresindeki şiddete son vermesi beklenen ateşkesi memnuniyetle karşıladıklarını ifade eden Sözcü, ateşkes için taraflar arasında arabuluculuk üstlenen Mısır'a teşekkür etti. Sözcü ayrıca ateşkesin devam ettirilmesi için taraflara itidal ve uluslararası insancıl hukuka saygı gösterilmesi çağrısında bulundu.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 14 Mayıs 2023

European External Action Service, (14.05.2023) “Israel/Palestine: Statement by the Spokesperson on the ceasefire in Gaza”. Erişim adresi: https://www.eeas.europa.eu/eeas/israelpalestine-statement-spokesperson-ceasefire-gaza_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

14. AB'DEN MOLDOVA'YA DESTEK

Avrupa Birliği Moldova'daki iki ayrı bölgeye dört alanda mali destek sağlayacak. UNDP ve UNICEF tarafından uygulanan ve AB tarafından finanse edilen "EU4Moldova: Odak Bölgeler" isimli program kapsamında Cahul ve Ungheni bölgeleri her alan için 10 bin avro olmak üzere toplamda 400 bin avro destek alacak. Dört alanda sağlanacak mali destek ile ihtiyaç duyulan ekipman, mal, iş ve hizmetlerin satın alınmasının yanı sıra bölgelerde yatırım yapılması ve istihdam yaratılması da sağlanacak. Yapılan açıklamaya göre desteklenecek alanlar şöyle: Besicilik, şarapçılık, arıcılık ve turizm.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, 14 Mayıs 2023

UNDP, (14.05.2023) "The European Union offers €400,000 for the development of four clusters in the Cahul and Ungheni regions". Erişim adresi: <https://www.undp.org/moldova/press-releases/european-union-offers-eu400000-development-four-clusters-cahul-and-ungheni-regions>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS

15. AZERBAIJAN, ERMENİSTAN VE AB ARASINDA ÜÇLÜ ZİRVE GERÇEKLEŞTİ

Azerbaycan, Ermenistan ve Avrupa Birliği arasında Brüksel'de üçlü bir zirve gerçekleşti. Zirvede tarafları temsilen Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan ve AB Zirvesi Başkanı Charles Michel bir araya geldi. Görüşme sonrası Michel bir basın açıklaması yaparak üçlü zirve esnasında gerçekleşen paylaşımların samimi, açık ve sonuç odaklı olduğunu ifade etti. Azerbaycan ve Ermenistan'ın normalleşme ve barışın sağlanması yolunda adım atmaya odaklandığını belirten AB Zirvesi Başkanı; bütün sorunlar için kabul edilebilir çözümlere ulaşmanın yolunun karşılıklı olarak düşmanca söylemlerden kaçınmaktan ve iyi niyetle hareket etmekten geçtiğini de sözlerine ekledi.

AB Zirvesi, 14 Mayıs 2023

Council of the European Union, (14.05.2023) "Press remarks by President Charles Michel following the trilateral meeting with President Aliyev of Azerbaijan and Prime Minister Pashinyan of Armenia". Erişim adresi: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/05/14/press-remarks-by-president-charles-michel-following-the-trilateral-meeting-with-president-aliyev-of-azerbaijan-and-prime-minister-pashinyan-of-armenia/>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS